

Vilka är lokalpolitikerna i Uppsala län?

Hur nöjda är medborgarna?

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Innehåll

Vilka är de förtroendevalda i Sverige?	4
Underrepresentation av kvinnor bland förtroendevalda	4
En mindre andel tillhör den yngsta åldersgruppen.....	5
Underrepresentationen av utrikes födda fortsätter att minska	6
Åldersmässig utjämning bland förtroendevalda	7
Den stora majoriteten är fritidspolitiker.....	8
Högt valdeltagande i Uppsala län	9
Uppsala län har 1 216 förtroendevalda	10
... varav 96 procent är fritidspolitiker.....	11
Vilka är de förtroendevalda i Uppsala läns kommuner?	12
Könsfördelningen är jämn i Heby och Tierp	12
Åldersgruppen som är mellan 30 och 49 år är väl representerad.....	13
Utrikes födda är väl representerade bland de förtroendevalda i Heby	14
Tierp har största andelen småbarnsföräldrar	15
Knivsta har flest i privat sektor	16
Många är välutbildade	17
Vilka är de förtroendevalda i Region Uppsala?	18
Könsfördelningen är helt jämn	18
De arbetar i många sektorer i samhället	19
Sammanfattning av de förtroendevalda i Uppsalas län	20
Förtroendet för lokalpolitiker och verksamheten	21
Drygt sex av tio i Sverige är nöjda med den kommunala demokratin.....	21
Medborgarna är nöjda med verksamheten	22
Sammanfattande kommentarer - förtroende	24

Vilka är de förtroendevalda i Sverige?

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sammanställt en serie rapporter om de förtroendevalda på lokal och regional nivå i Sverige, presenterade länsvis. Till grund för arbetet ligger Statistiska centralbyråns (SCB) totalundersökning om de förtroendevalda i Sveriges kommuner och regioner som genomfördes 2019. Analyserna är baserade på uppgifter som landets samtliga kommuner och regioner har skickat in till SCB. Sveriges Kommuner och Regioner har tidigare publicerat undersökningar om landets förtroendevalda motsvarande denna. Föregående rapportserier utkom år 2008, 2012 och 2016.

Undersökningen visar att antalet förtroendevalda i kommunerna fortsätter att minska jämfört med tidigare mandatperioder. År 2019 uppgick det totala antalet förtroendevalda i kommunerna till knappt 35 900 personer, detta innebär en minskning med ungefär 960 personer jämfört med år 2015. Att de förtroendevalda i landets kommuner blir allt färre är en trend som vi sett över flera mandatperioder i rad. I regionerna är trenden den motsatta, med fler förtroendevalda än tidigare mandatperiod. År 2019 uppgick antalet förtroendevalda i landets regioner till knappt 4 600 personer, vilket innebär en ökning med ca 140 personer jämfört med 2015. Antalet förtroendevalda på regional nivå är därmed uppe på sammanivå som vid 2012 års mätning. Detta innebär att den mångåriga trenden med allt färre politiker fortsätter på lokal nivå, men däremot inte på regional nivå.

Underrepresentation av kvinnor bland förtroendevalda

Könsfördelningen brukar betraktas som jämn då andelen kvinnor respektive män ligger mellan 40 och 60 procent. I totalt 205 av landets 290 kommuner är andelen kvinnliga förtroendevalda högre än 40 procent. Det är en minskning i antal kommuner från 2015 med 24 stycken. I 19 kommuner är andelen förtroendevalda kvinnor över 50 procent. Det är något fler än 2015. Inte i någon kommun är andelen kvinnor högre än 60 procent.

Kvinnor är fortsatt underrepresenterade bland de förtroendevalda; 43 procent, jämfört med 50 procent i befolkningen som helhet. Fördelningen är densamma som i den föregående mandatperioden. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämnare bland yngre politiker jämfört med äldre. Bland förtroendevalda under

30 år uppgår andelen kvinnor till 44 procent, bland dem som är 65 år och äldre är andelen kvinnor 39 procent. Jämnast könsfördelning är det i åldersgruppen 30-49 år där andelen kvinnor är 45 procent och andelen män är 55 procent. I regionerna är könsfördelningen betydligt jämnare, där är 48 procent av de förtroendevalda kvinnor. Även i de fyra tidigare undersökningarna var andelen kvinnor bland regionernas politiker 48 procent.

En större andel män än kvinnor innehar tyngre politiska uppdrag, skillnaden i representation är större ju tyngre uppdraget är och kvinnors underrepresentation på tunga poster har dessutom ökat. Bland de förtroendevalda i kommunfullmäktige är andelen kvinnor 43 procent, jämfört med 40 procent i kommunstyrelserna, där makten är större. Studerar man olika positioner i nämnder och styrelser blir mönstret än tydligare. 36 procent av ordförandena i kommunerna är kvinnor. 2015 hade en kvinna posten som kommunstyrelsens ordförande i 37 procent av kommunerna. I 2019 års genomlysning är andelen kvinnor bland landets kommunstyrelseordföranden 32 procent.

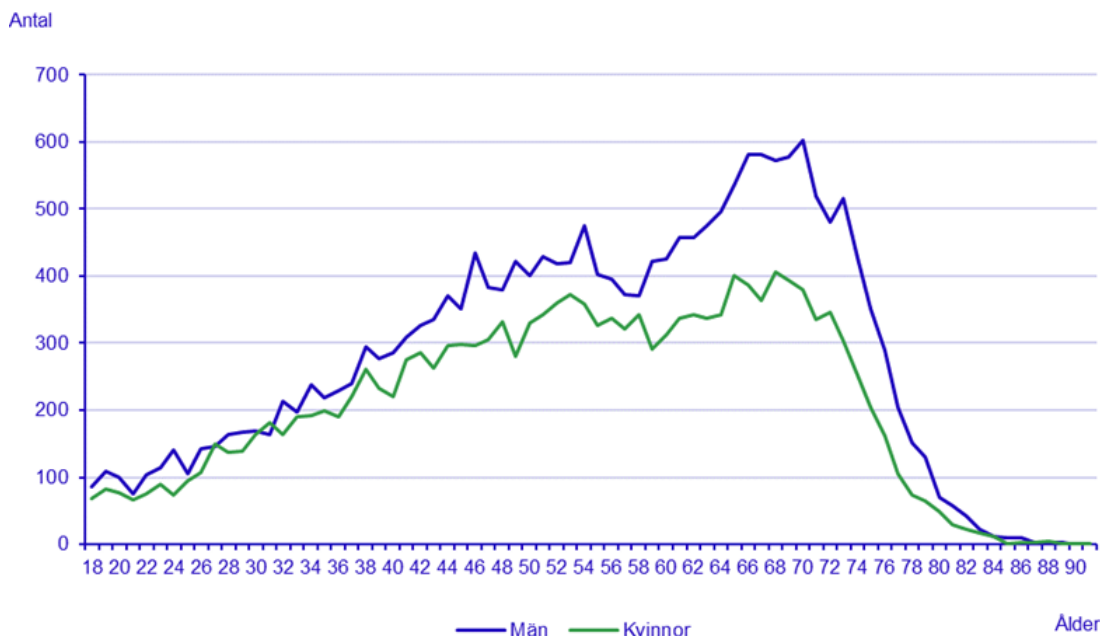
I regionerna är andelen kvinnor och män betydligt jämnare. Det gäller både för fullmäktige och styrelser samt för ordförande- och vice ordförandeposter. 46 procent av ordförandena i regionerna är kvinnor.

En mindre andel tillhör den yngsta åldersgruppen

Undersökningen visar att unga, i åldrarna 18-29 år, utgör 7 procent av kommunpolitikerna år 2019, vilket är 12 procentenheter lägre än befolkningen. Detta innebär att andelen som tillhör den allra yngsta åldersgruppen har minskat något i jämförelse med den föregående mandatperioden. Jämfört med hela befolkningen är unga underrepresenterade bland de förtroendevalda i såväl kommuner som regioner. SCB:s statistik visar att Lunds kommun har den högsta andelen unga förtroendevalda. Även Stockholm med närliggande kommuner som Järfälla, Nacka och Sundbyberg, samt universitetsstäder som Umeå, Karlstad, Växjö och Uppsala har god representation av unga bland de förtroendevalda.

Andelen äldre förtroendevalda, som är 65 år och äldre fortsätter att öka. Totalt är det 31 procent i kommunerna. Det är en ökning med 4 procentenheter jämfört med 2015 och denna åldersgrupp är fortsatt något överrepresenterad jämfört med befolkningen. Också bland regionernas förtroendevalda ökar andelen som är äldre, men där är andelen i nivå med befolkningen.

Diagram 1: Antal förtroendevalda i kommunerna efter kön och ålder, år 2019

Källa: SCB, Demokratisk rapport 26: Förtroendevalda i kommuner och regioner 2019

Underrepresentationen av utrikes födda fortsätter att minska

Utrikes födda är underrepresenterade bland de förtroendevalda, men trenden är precis som föregående mandatperiod att underrepresentationen fortsätter att minska. Omkring 21 procent av befolkningen över 18 år utgörs av utrikes födda. Motsvarande andel bland de förtroendevalda i landets kommuner är 10 procent.

När representativiteten bland utrikes födda studeras bör man beakta att gruppen utgör en mycket liten andel av befolkningen i vissa kommuner, några få förtroendevalda kan därmed vara avgörande för graden av representation. Vidare rymmer gruppen stora variationer avseende faktorer såsom ursprung och vistelsetid i Sverige

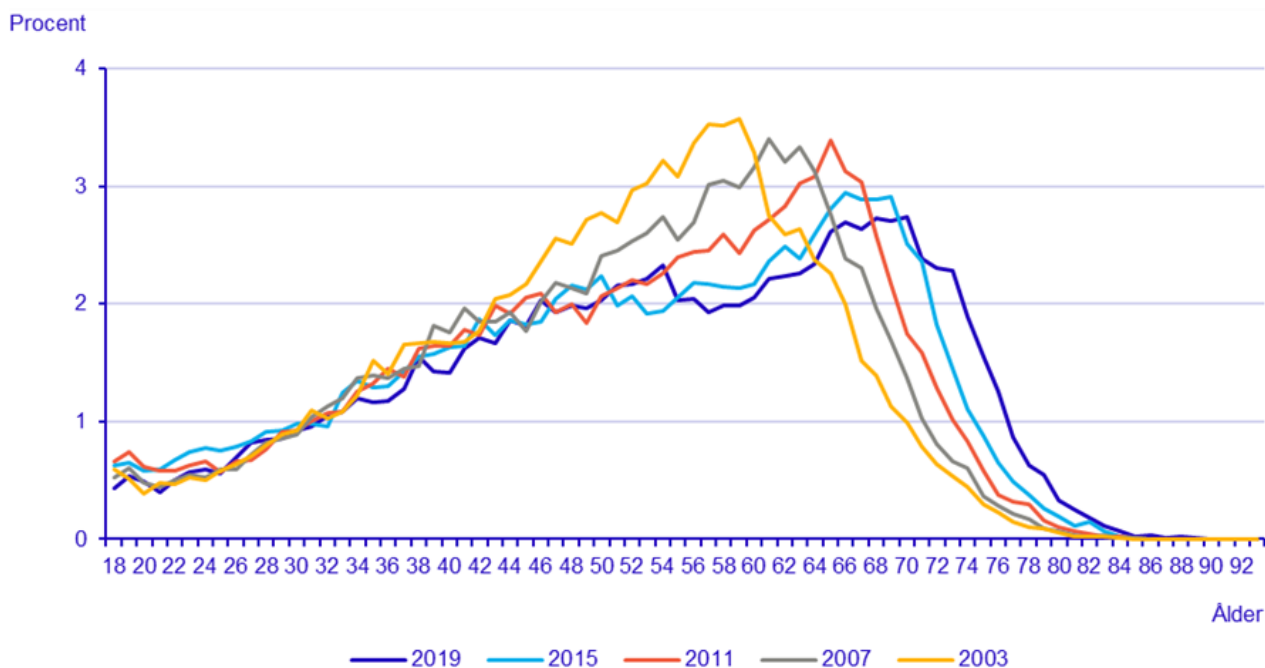
Resultaten från 2019 års undersökning visar, i likhet med tidigare års, att personer med eftergymnasial utbildning och offentliganställda är överrepresenterade bland de förtroendevalda i kommuner och regioner. Bland kommunpolitikerna har 54 procent eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel av befolkningen är 39 procent.

Bland förtroendevalda i regionerna återfinns liknande mönster vad gäller representativitet som i kommunerna, men med vissa skillnader. Regionerna har en jämnare könsfördelning bland de förtroendevalda än kommunerna. Kvinnor utgör 48 procent av de förtroendevalda i regionerna. Personer med eftergymnasial utbildning är i högre grad överrepresenterade bland regionpolitikerna jämfört med kommunpolitikerna. Dessa mönster återfanns även vid tidigare undersökningar.

Åldersmässig utjämning bland förtroendevalda

Åldersstrukturen bland de förtroendevalda åren 2003, 2007, 2011, 2015 och 2019 visas i diagram 2. Av diagrammet framgår att 40-talister är fortsatt välrepresenterade bland landets förtroendevalda. Åldersfördelningen är stort sett densamma vid varje tillfälle, även om kurvan har förskjutits framåt med fyra års intervall. Undersökningen visar på en växande andel 70-åringar bland kommunernas förtroendevalda. Kurvan är snarlik vid samtliga undersökningstillfällen med skillnaden att ålderspuckelns spetsigaste del, som illustrerar den vanligast förekommande åldern, trubbats av något vid 2019 års undersökning.

Diagram 2: Förtroendevalda i kommunerna efter ålder år 2003, 2007, 2011, 2015 och 2019. Åldersfördelning i procent

Den stora majoriteten är fritidspolitiker

En klar majoritet av de förtroendevalda i kommuner och regioner sköter sina uppdrag på fritiden vid sidan av studier och ordinarie arbete. Med fritidspolitiker avses förtroendevalda med ett arvode för politiska uppdrag som understiger en 40 procentig arbetstid. I kommunerna utgör fritidspolitikerna 96 procent medan motsvarande siffra i regionerna är 93 procent. Andelen fritidspolitiker är densamma som i 2015 års undersökning både på kommun- och regionsidan.

42 procent av de hel- eller deltidsarvoderade i kommunerna är kvinnor och 58 procent män, vilket ligger i nivå med andelen kvinnor och män bland de förtroendevalda totalt sett. Unga och utrikes födda personer är däremot underrepresenterade bland de arvoderade jämfört med samtliga förtroendevalda. Det ser ut på ett liknande sätt i regionerna.

Högt valdeltagande i Uppsala län

Valen till kommun- och regionfullmäktige ger medborgarna möjlighet att påverka vilken politik som ska föras på lokal och regional nivå. Eftersom kommuner och regioner ansvarar för en stor del av välfärdssektorn innebär det ett mer direkt inflytande över vardagsnära verksamheter som vård, skola och omsorg.

Fullmäktigeledamöterna är folkvalda medan ledamöter i styrelser och nämnder tillsätts av fullmäktige bland de förtroendevalda.

Valdeltagandet varierar mellan olika samhällsgrupper men är generellt sett högt i Uppsala län liksom i övriga Sverige, både i kommun- och regionvalet.

Valdeltagandet skiljer sig från genomgående höga nivåer mellan kommunerna i Uppsala län, från 84 procent i Heby till 89 procent i Knivsta.

Inom kommunerna finns det också skillnader mellan olika valdistrikt, det vill säga att valdeltagandet skiljer sig åt mellan olika geografiska områden i kommunerna. Uppsala har störst skillnad mellan valdistrikten, medan skillnaden är mindre i exempelvis Heby och Östhammar.

Tabell 1: Valdeltagande och differens inom kommun 2018, samt jmf. 2014

Kommuner	Valdeltagande	Jmf 2014	Differens
Enköping	85	1	19
Heby	84	2	6
Håbo	86	1	15
Knivsta	89	2	16
Tierp	85	2	17
Uppsala	86	1	43
Älvkarleby	85	0	14
Östhammar	85	2	10
Region Uppsala	86	1	
Hela riket kommunval	84	1	
Hela riket regionval	84	2	

Uppsala län har 1 216 förtroendevalda ...

Det finns 1 039 kommun- och 177 regionpolitiker i Uppsala län. Det går därmed i genomsnitt 362 invånare på varje kommunpolitiker och 2 126 invånare per regionpolitiker, vilket ger en lägre politikertäthet än riksgenomsnittet på kommunsidan men en något högre politikertäthet på regionsidan. Siffran kan även jämföras med riksdagen där det går omkring 29 000 invånare per riksdagsledamot.

Den största andelen förtroendevalda per invånare har den mindre kommunen Älvkarleby där det går 119 invånare per politiker. I den betydligt folkrikare kommunen Uppsala är det en lägre andel politiker per invånare. I Region Uppsala är det av naturliga skäl betydligt färre politiker per invånare än i kommunerna.

Tabell 2: Förtroendevalda och invånare per förtroendevald 2018 (antal)

Kommuner	Antal förtroendevalda	Invånare per förtroendevald
Enköping	143	311
Heby	94	148
Håbo	92	234
Knivsta	79	237
Tierp	98	216
Uppsala	330	682
Älvkarleby	79	119
Östhammar	124	178
Alla kommuner i Uppsala län	1 039	362
Region Uppsala	177	2 126
Hela riket (kommuner)	35 886	288
Hela riket (regioner)	4 600	2 249

... varav 96 procent är fritidspolitiker

Totalt 37 personer i kommunerna och 12 i regionen har ett hel- eller deltidsuppdrag som politiker (fyra procent). Det betyder att av de 1 216 förtroendevalda är det 1 167 (96 procent) som sköter sina uppdrag på fritiden vid sidan av studier eller ordinarie arbeten.

Tabell 3: Förtroendevalda på heltid, deltid och fritid 2018 (antal)

Kommuner	Heltid	Deltid	Fritid
Enköping	3		140
Heby	1	3	90
Håbo	1	1	90
Knivsta	1	2	76
Tierp	2	3	93
Uppsala	3	9	318
Älvkarleby	1	2	76
Östhammar	3	2	119
Alla kommuner i Uppsala län	15	22	1 002
Region Uppsala	1	11	165

Vilka är de förtroendevalda i Uppsala läns kommuner?

Det är bra om sammansättningen av förtroendevalda återspeglar befolkningens sammansättning, bland annat när det gäller kön, ålder, utbildning, inkomst och födelseland. Olika grupper har olika erfarenheter och perspektiv vilket är en resurs i beslutsfattandet.

I stort motsvarar sammansättningen i Uppsalas kommuner den genomsnittliga, även om den förstås varierar mellan kommunerna.

Könsfördelningen är jämn i Heby och Tierp

Uppsalas läns kommuner sammantaget har en könsfördelning bland de förtroendevalda som är något ojämnare än riksgenomsnittet för kommuner, 42 procent av de förtroendevalda är kvinnor och 58 procent är män. Det finns relativt stora skillnader mellan kommunerna. Heby och Tierp har länets jämnaste könsfördelning, där är 47 procent av de förtroendevalda kvinnor och 53 procent män. Även Östhammar har en könsfördelning som är jämnare än riksgenomsnittet för kommuner

Könsfördelningen brukar betraktas som jämn då andelen kvinnor respektive män ligger mellan 40 och 60 procent. Utifrån denna definition har sex av åtta kommuner i Uppsala län en jämn könsfördelning i 2019 års undersökning.

Tabell 4: Kön 2019 (procent)

Kommun	Män	Kvinnor	Jmf 2015 kvinnor
Enköping	57	43	-2
Heby	53	47	2
Håbo	63	37	-6
Knivsta	63	37	-4
Tierp	53	47	6
Uppsala	60	40	-4
Älvkarleby	57	43	-1
Östhammar	56	44	-2
Alla kommuner i Uppsala län	58	42	-2
Hela riket	57	43	0

Åldersgruppen som är mellan 30 och 49 år är väl representerad

Åldersfördelningen följer i stora drag samma mönster som landet i helhet, även om mindre avvikelser från riksgenomsnittet finns. Framförallt är de unga (18-29 år) underrepresenterade i Uppsalas kommuner, liksom i riket i övrigt.

I Uppsalas kommuner sammantaget stämmer andelen förtroendevalda som är i åldersgruppen 30-49 år relativt väl överens med befolkningen i övrigt.

Åldersgrupperna 50-64 och 65 år och äldre är överrepresenterade bland de förtroendevalda jämfört med åldersstrukturen i samhället i stort.

Åldersfördelningen varierar mellan länets kommuner. I flera kommuner ligger exempelvis den äldsta åldersgruppen nära andelen i befolkningen i stort.

I Östhammar och Håbo är den yngsta åldersgruppen som är 18-29 år relativt väl representerad bland de förtroendevalda.

Tabell 5: Ålder 2019, procent bland de förtroendevalda, jmf befolkningen

Kommun	18-29	18-29	30-49	30-49	50-64	50-64	65 år –	65 år –
	år	år	år	år	år	år	Valda	Befolkn
	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn
Enköping	6	-12	29	-2	34	10	31	4
Heby	4	-13	26	-1	38	12	32	1
Håbo	9	-8	20	-16	35	11	37	13
Knivsta	9	-9	35	-6	30	9	25	6
Tierp	4	-13	34	5	32	7	31	1
Uppsala	16	-10	36	3	21	1	27	6
Älvkarleby	4	-12	22	-7	32	6	43	13
Östhammar	10	-5	22	-4	33	8	35	2
Alla kommuner i Uppsala län	10	-13	29	-3	30	8	31	8
Hela riket	7	-12	30	-3	32	9	31	6

Utrikes födda är väl representerade bland de förtroendevalda i Heby

Utrikes födda är underrepresenterade i Uppsalas kommuner sammantaget vilket spelar situationen i landet i stort. Representationen är dock bättre än riksgenomsnittet med en underrepresentation på nio procentenheter i Uppsala län och 12 procentenheter på riksnivå där andelen utrikes födda i befolkningen är något större. Det förekommer dock variationer kommunerna emellan. Bäst representation av utrikes födda bland de förtroendevalda finns i Heby, där andelen utrikes födda bland de förtroendevalda motsvarar andelen i kommunens befolkning. Underrepresentationen är även liten i framförallt Tierp och Östhammar.

Tabell 6: Utrikes födda, förtroendevalda och befolkning 18 år och äldre 2019 (procent bland de förtroendevalda, jmf befolkningen)

Kommun	Förtroendevalda	Befolkningen
Enköping	11	-5
Heby	13	0
Håbo	13	-5
Knivsta	..	..
Tierp	10	-3
Uppsala	15	-9
Älvkarleby	10	-6
Östhammar	6	-4
Alla kommuner i Uppsala län	11	-9
Hela riket	10	-12

Uppgifter är ej tillgängliga i kommuner med 1-3 utrikes födda bland de förtroendevalda

Tierp har största andelen småbarnsföräldrar

Småbarnsföräldrar är relativt väl representerade i kommunerna. Var tionde förtroendevald i Uppsalas kommuner har barn under sex år, vilket motsvarar riksgenomsnittet för representation av småbarnsföräldrar bland förtroendevalda i kommuner. I Tierp är 14 procent av de förtroendevalda småbarnsföräldrar, vilket innebär en liten överrepresentation jämfört med andelen småbarnsföräldrar i kommunens befolkning i stort. I Östhammar är andelen densamma som i befolkningen.

Tabell 7: Småbarnsföräldrar 2019 (procent bland de förtroendevalda, jmf befolkningen)

Kommun	Förtroendevalda	Befolkningen
Enköping	6	-7
Heby	9	-3
Håbo	5	-9
Knivsta	11	-7
Tierp	14	1
Uppsala	12	-1
Älvkarleby	8	-4
Östhammar	11	0
Alla kommuner i Uppsala län	10	-3
Hela riket	10	-3

Knivsta har flest i privat sektor

De förtroendevalda i Uppsalas kommuner arbetar inom olika sektorer. Till exempel är elva procent statligt anställda, vilket är en större andel än genomsnittet i landet som helhet. Knivsta sticker ut vad gäller sysselsättning i privat sektor, där är mer än hälften av de förtroendevalda privatanställda.

I likhet med övriga landet är kommunanställda väl representerade i Uppsala läns kommuner. Störst andel kommunanställda bland länets förtroendevalda finns i Tierp och Östhammar, där är minst hälften av de förtroendevalda kommunanställda.

Tabell 8: Anställningssektor 2019 (procent)

Sektor	Statlig	Kommun	Region	Privat	Kommunalt bolag
Enköping	9	47	1	42	1
Heby	4	42	2	48	3
Håbo	13	37	1	42	7
Knivsta	10	30	4	56	0
Tierp	6	52	3	38	0
Uppsala	15	38	6	39	2
Älvkarleby	11	43	0	39	7
Östhammar	11	50	3	34	2
Alla kommuner Uppsala län	11	42	3	41	2
Hela riket	8	44	5	40	3

Många är välutbildade

I samtliga kommuner i Uppsala län liksom i landet som helhet är personer med eftergymnasial utbildning överrepresenterade bland de förtroendevalda, samtidigt som de med endast förgymnasial utbildning är underrepresenterade. Tierp, Uppsala och Håbo är tydliga exempel på detta, medan skillnaden mellan de förtroendevaldas utbildningsnivå och befolkningens är mindre i exempelvis Älvkarleby.

Tabell 9: Utbildningsnivå 2019 (procent)

Utbildning	För-gymnasial Valda	För-gymnasial Befolkn	Gymnasial Valda	Gymnasial Befolkn	Efter-gymnasial Valda	Efter-gymnasial Befolkn
Enköping	6	-10	41	-12	53	22
Heby	7	-13	52	-6	41	19
Håbo	6	-11	42	-11	52	22
Knivsta	9	-3	17	-24	74	27
Tierp	2	-17	45	-13	53	30
Uppsala	3	-8	20	-15	78	23
Älvkarleby	10	-11	49	-7	41	17
Östhammar	5	-13	53	-5	42	18
Alla kommuner i Uppsala län	5	-8	36	-6	59	14
Hela riket	7	-8	39	-6	54	15

Vilka är de förtroendevalda i Region Uppsala?

I Region Uppsala finns det 177 förtroendevalda varav en är heltidsengagerad, elva är deltidsengagerade och 165 är fritidspolitiker. Valdeltagandet på 86 procent är högre än riksgenomsnittet för regionval.

Könsfördelningen är helt jämn

Könsfördelningen i Region Uppsalas är helt jämn med 50 procent kvinnor och 50 procent män bland de förtroendevalda. Riksgenomsnittet för regioner är 48 procent kvinnor och 52 procent män bland de förtroendevalda, vilket innebär en jämnare könsfördelning än riksgenomsnittet.

Regionpolitiken har svårt att engagera unga, som är underrepresenterade bland de förtroendevalda i Region Uppsala. I åldersgrupperna 50-64 år samt 65 år och äldre finns en viss överrepresentation bland de förtroendevalda jämfört med befolkningen i stort, medan åldersgruppen 30-49 år väl överensstämmer med befolkningsstrukturen.

Utrikes födda är underrepresenterade i regionpolitiken jämfört med sin andel av befolkningen; nio procent av de förtroendevalda är utrikes födda, jämfört med 20 procent i befolkningen. Småbarnsföräldrar är relativt väl representerade bland regionpolitikerna, mer än var tionde förtroendevald i Region Uppsala har barn under sex år.

Tabell 10: Regionpolitikernas struktur 2019

Kön	Män	Kvinnor
	50	50

Tabell 11: Regionpolitikernas struktur 2019

Ålder	-29 år		30-49 år		50-64 år		65 år-	
	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn	Valda	Befolkn
	12	-11	32	-1	29	7	28	4

Tabell 12: Regionpolitikernas struktur 2019

	Förtroendevalda	Befolkningen
Utrikes födda	9	-11
Småbarnsföräldrar	11	-2

De arbetar i många sektorer i samhället

Regionpolitikerna kommer från flera olika sektorer. Majoriteten arbetar i offentliga sektorn och drygt en fjärdedel är privatanställda. I likhet med övriga regioner i riket är de förtroendevalda med eftergymnasial utbildning överrepresenterade i förhållande till befolkningen medan de med kortare utbildning är underrepresenterade.

Tabell 13: Förtroendevaldas anställning - region 2019 (procent)

Statlig	Kommun	Region	Privat	Kommunalt bolag
11	29	34	26	1

Tabell 14: Förtroendevaldas utbildning- region 2019 (procent)

För-gymnasial Valda	För-gymnasial Befolkn	Gymnasial Valda	Gymnasial Befolkn	Efter-gymnasial Valda	Efter-gymnasial Befolk
1	-12	24	-19	75	31

Sammanfattning av de förtroendevalda i Uppsalas län

Det politiska uppdraget innebär att förtroendevalda fattar beslut för medborgarnas räkning. De ska värdera olika synpunkter och förslag, göra avvägningar och prioriteringar och ta ställning till vad som bäst tillgodoser det samlade medborgarintresset.

I kommunerna i Uppsala län är de förtroendevalda 1 039 till antalet och i regionen 177. Av alla dessa är 96 procent fritidspolitiker och bara fyra procent hel- eller deltidspolitiker.

De förtroendevalda har olika bakgrund och erfarenheter och avspeglar väl medborgarna vilket är viktigt för olika perspektiv i beslutsfattandet. Det underlättar också möjligheten till kontakt mellan de förtroendevalda och allmänheten.

De flesta samhällsgrupper är relativt väl representerade bland de förtroendevalda i kommunerna och regionen. Till exempel har Region Uppsala en helt jämn könsfördelning med hälften kvinnor och hälften män. I Uppsala läns kommuner sammantaget är könsfördelningen istället något ojämnare än riksgenomsnittet med 42 procent kvinnor och 58 procent män bland de förtroendevalda. Det finns dock skillnader mellan kommunerna, och flera kommuner har en könsfördelning som är jämnare än riksgenomsnittet.

Utrikes födda är underrepresenterade bland de förtroendevalda i Uppsala län, både på kommun- och regionsidan vilket speglar situationen i riket i övrigt. Några kommuner i länet sticker ut med en representation av utrikes födda som nära- eller helt motsvarar befolkningen. Vidare har var tionde kommunpolitiker i Uppsala läns kommuner barn under sex år, vilket motsvarar riksgenomsnittet för representation av småbarnsföräldrar.

Närheten till de förtroendevalda gör det lättare för medborgarna att ha kontakt med politikerna. Det är enklare att kontakta den lokala eller regionala företrädaren än en riksdagspolitiker för att framföra åsikter och argument.

Det går i genomsnitt en kommunalpolitisk företrädare på 362 medborgare i Uppsala län och en regionpolitiker på 2 126 invånare, vilket är en något lägre andel politiker per invånare än genomsnittet på kommunsidan men en något högre politikertäthet än riksgenomsnittet på regionsidan. Siffrorna kan även jämföras med 349 riksdagsledamöter på hela Sveriges befolkning.

Förtroendet för lokalpolitiker och verksamheten

Här redovisas hur medborgarna ser på sina lokalpolitiker och hur nöjda de är med skötseln av de kommunala verksamheterna.

Drygt sex av tio i Sverige är nöjda med den kommunala demokratin

SOM-institutet¹ vid Göteborgs universitet gör varje år en nationell undersökning för att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat samhälle, politik och medier. Nedan redovisas resultat från 2019 och fem frågor som handlar om hur medborgarna ser på demokratin, verksamheten och de förtroendevalda i kommuner och regioner.

Svaren visar att invånarna är nöjda med hur demokratin fungerar i kommuner och regioner samt ganska nöjda med hur den kommunala servicen fungerar, medan siffrorna visar att förtroendet för kommunstyrelserna är lägre.

Tabell 15.² Hur nöjda invånarna är med hur demokratin fungerar i den egna kommunen 2019 (procentandel bland de med åsikt i frågan)

	Mycket/ganska nöjd	Inte särskilt/inte alls nöjd
Kommun	64	36

Tabell 16. Hur nöjda invånarna är med hur demokratin fungerar i den egna regionen 2019 (procentandel bland de med åsikt i frågan)

	Mycket/ganska nöjd	Inte särskilt/inte alls nöjd
Region	62	38

---

¹ SOM-institutet är centrum för den undersöknings- och seminarieverksamhet som drivs gemensamt av Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) och Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet.

² Underlagen i tabell 15 och 16 är hämtade från SOM-institutets rapport Svenska Demokratitrender 1986-2019 medan underlagen i tabell 3 är hämtade från Förtroende för samhällsinstitutioner i de nationella SOM-undersökningarna 1986-2019.

Tabell 17. Förtroende för hur kommunstyrelserna sköter sitt arbete (procentandel bland de med åsikt i frågan)

	Mycket/ganska stort förtroende	Mycket/ganska lågt förtroende
Kommun	21	33

Tabell 18.³ Hur invånarna bedömer att den offentliga servicen fungerat de senaste 12 månaderna i den egna kommunen (procentandel bland de med åsikt i frågan)

	Mycket/ganska bra	Ganska/mycket dåligt
Kommun	41	16

Tabell 19.⁴ Hur invånarna bedömer att den offentliga servicen fungerat de senaste 12 månaderna i den egna regionen (procentandel bland de med åsikt i frågan)

	Mycket bra/ganska bra	Ganska/mycket dåligt
Region	37	21

Medborgarna är nöjda med verksamheten

Vid sidan av den nationella mätningen görs även lokala mätningar. I Uppsala län har sedan 2016 sju av åtta kommuner gjort egna omfattande medborgarundersökningar med hjälp av Statistiska centralbyrån. Nedan redovisas svaren på några av de frågor som rör uppfattningen om kommunen som en plats att bo på, hur de kommunala verksamheterna sköts och vilket inflytande invånarna anser sig ha i sin kommun. De svarande har fått betygsätta kommunen på en skala på 1-10 där 1 är det lägsta betyget.

Invånarna i Uppsala liksom i landet som helhet är mer nöjda med sina kommuner som en plats att bo och leva på och med hur den kommunala verksamheten fungerar än med möjligheten till insyn och inflytande över de kommunala besluten och verksamheterna.

---

³ Tabell 18 är särskilt framtaget av SOM-institutet utifrån data i SOM-undersökningen.

⁴ Tabell 19 är särskilt framtaget av SOM-institutet utifrån data i SOM-undersökningen.

Tabell 20.⁵ Hur nöjd är du med ...

	... din kommun i dess helhet som en plats att bo och leva på?	... hur din kommun sköter sina olika verksamheter?	... den insyn och det inflytande invånarna har över kommunens beslut och verksamheter?
Enköping (2019)	6,8	5,9	4,6
Heby (2019)	6,1	5,3	4,1
Håbo (2019)	6,8	5,9	4,7
Knivsta (2019)	6,9	5,9	4,7
Tierp (2017)	6,4	5,8	4,6
Uppsala (2019)	7,0	6,2	4,9
Östhammar (2019)	6,5	5,2	4,4
Hela riket (2019)	6,8	6,0	4,8

Några av frågorna berör specifikt förtroendet för de förtroendevalda. Förtroendebetygen varierar mellan de olika kommunerna men är generellt sett lägre än betygen för vad invånarna tycker om kommunen som boplats och för hur nöjda de är med de kommunala verksamheterna.

Tabell 21: Hur nöjd är du med...

	... hur kommunens politiker lyssnar till invånarnas synpunkter?	... hur kommunens politiker arbetar för kommunens bästa?
Enköping (2019)	4,0	4,9
Heby (2019)	3,7	4,2
Håbo (2019)	4,3	4,8
Knivsta (2019)	4,3	4,8
Tierp (2017)	4,2	5,1
Uppsala (2019)	4,2	5,2
Östhammar (2019)	4,0	4,7
Hela riket (2019)	4,4	5,2

⁵ Svar i en skala från 1 till 10 där 1 är det lägsta betyget.

Sammanfattande kommentarer - förtroende

Resultaten från undersökningarna⁶ visar att medborgarna är nöjda med det demokratiska systemet i de kommuner de bor i. De är även ganska nöjda med den egna kommunens service medan de är mindre nöjda med sina möjligheter till inflytande och de har lägre förtroende för de förtroendevalda.

Kommunerna i Uppsala län liksom riket som helhet har lägre värden på frågor om förtroendet för förtroendevalda än för den verksamhet som politikerna ansvarar för.

Att de förtroendevalda får lägre betyg än verksamheterna kan bero på att de i sitt uppdrag måste göra svåra avväganden och ibland fatta obekväma beslut. Det kan vara svårt för medborgarna att se kopplingen till helhetsansvaret.

Vidare kan det lägre förtroendet bero på att invånarna har mer kontakt med verksamheterna direkt än med politikerna. De ser vad personalen gör men inte vad politikerna utträttar.

Siffrorna kan dock ge en missvisande bild. Det finns undersökningar som visar att medborgare vid djupintervjuer tenderar att först svara att de har lågt förtroende för politiker medan de vid ett längre samtal ger en mer nyanserad bild.⁷

---

⁶ SOM-institutets Riks-SOM 2015 och SCB:s medborgarundersökning

⁷ Politikens meningslöshet – om misstro, cynism och utanförskap, Tommy Möller, Stockholms universitet.

Vilka är lokalpolitikerna i Uppsala län?

Sveriges Kommuner och Regioner har i den här rapporten, som är baserad på SCB-statistik, tittat på vad som är utmärkande för de lokala politikerna i Uppsala län. Vilka är de? Vilka är det som lägger en stor del av sin tid på att ta ansvar för allas vardag, att prioritera och att fatta beslut som påverkar och skapar förutsättningar för dem som bor och arbetar i Uppsala län? I rapporten redovisas även hur nöjda medborgarna är med den kommunala verksamheten och vilket förtroende de har för lokalpolitikerna.

Upplysningar om innehållet

Björn Kullander, bjorn.kullander@skr.se

Martin Lidhamn, martin.lidhamn@skr.se

Cecilia Ramqvist, cecilia.ramqvist@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2021

ISBN: 978-91-7585-984-2

ISBN 978-91-7585-984-2

Beställ eller ladda ner på webbutik.skr.se

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | www.skr.se